

ERCIYES ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ'NDE KLİNİK ÖNCESİ BECERİ EĞİTİMİ

Osman GÜNAY, M. Mümtaz MAZICIOĞLU, Selçuk MISTIK
Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi
Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Kayseri

Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde 1999 yılı içerisinde klinik öncesinde tıbbi beceri eğitiminin modeller üzerinde verilmesi çalışmaları başlatılmıştır. Burada amaç; tıp fakültesi öğrencilerine ilk yıldan itibaren; klinikte uygulamaları gereken becerilerin standardize basamaklandırılmış rehberler aracılığı ile öğretilmesidir. Bu yolla, hekim adaylarının mesleki tatminlerinin artırılıp motivasyonlarının güçlendirileceği düşünülmektedir. Kullanılan modellerin ve tıbbi malzemelerin gerçeğe uygunluğu da öğrencilerin motivasyonuna olumlu yönde etki etmektedir. Tüm beceri uygulamalarında önemli yer teşkil eden hasta ile görüşme ve duyuşsal ilişkilerin kurulmasında sorunlar çıkmaktadır. Eğiticilerin aktif katılımı hem bilişsel hem de duyuşsal kazanımların kalıcı ve etkin olmasına yol açmaktadır.

Bu laboratuvarın kuruluşu aşamasında, mümkün olduğunca çok model edinilerek, bunlar aracılığı ile eğitim verilmesi planlanmıştır. Öğrencilerin gruplara ayrılarak, farklı uygulamaların aynı anda gösterilebileceği tarzda hazırlık yapıldı. Bu program tıp fakültesi müfredatına entegre edilmeden önce, bir yarıyıl boyunca Dönem I-III öğrencilerinden gönüllü olanlar dokuz ayrı beceri eğitimi için davet edildi. Basamaklandırılmış eğitim rehberleri kullanılarak beceri eğitimi bu gönüllü gruba verildi. Her bir becerinin eğitiminden sonra öğrenci geribildirimleri alındı. Bu geribildirimler; verilen eğitimin kalitesi, müfredata uygunluğu, eğitim ortamının yeterliliği ve öğrenilen becerilerin ileride kullanılıp kullanılmayacağı ile ilgili 10 soru içeren likert tipi bir ölçektir. Öğrencilerin bu

alanlardaki memnuniyetini beş ayrı düzeyde değerlendirmeleri istendi. Bu uygulama sonucunda, öğrencilerden oldukça olumlu geri bildirimler alındı. Uygulamada ortaya çıkması muhtemel ve beklenmeyen aksaklıklar belirlendi.

Bu deneyimler ışığında Dönem I, II ve III müfredatına klinik öncesi beceri eğitimi yerleştirildi. Uygulamaların, diğer derslerle entegre edilmesine çalışıldı. Bu nedenle, başlangıçta düşünülen; aynı anda farklı gruplara farklı uygulamalar yaptırılması mümkün olmadı. Aynı anda farklı gruplara aynı uygulamanın yaptırılmasının daha doğru olacağına karar verildi. Öğrenci sayısının fazlalığı nedeniyle, model sayısının az olmasının zaman kaybına yol açtığı görüldü. Böylece, tıbbi beceri laboratuvarındaki modellerin çeşitliliğinden ziyade sayısının önemli olduğu anlaşıldı. Bu deneyimlerimiz ışığında model sayılarında yeterli düzeyde artış yapıldı. Uygulamalarda, her bir beceri eğitimi için model başında 5-7 öğrencinin bulunması ve her beceriyi öğrencilerin 4-6 kez uygulama olanağının olması önerilmektedir. Fakültemizde her sınıftaki öğrenci sayısının 200 dolayında olması nedeniyle, model başına düşen öğrenci ve uygulama sayısında belirtilen hedeflere ulaşmada zorlandık.

Yazışma adresi:

Yrd. Doç. Dr. M. Mümtaz Mazıcıoğlu
Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi
Aile hekimliği Anabilim Dalı, Kayseri
e-posta: mazici@erciyes.edu.tr

Tüm üniversitelerde aynı sayısal sorunların olduğunu düşünüyoruz. Her sınıf sekiz gruba ayrılıp, beceri eğitimi verilen model sayısını da artırarak bazı modellerde hedeflenen sayıda öğrenciye eğitim verebilirken bazılarında model başına 10-15 öğrenciye kadar çıktığı olmaktadır. Eğitimde öğretim üyesinin öğrenciye sürekli geri bildirim vermesi gereken becerilerin eğitiminde, kullanılan model sayısının artırılması da yeterli olmamakta, aynı anda yeterli sayıda eğiticinin sağlanması gerekmektedir.

Tıp fakültesinin çekirdek müfredat hazırlanması konusunda çalışmaları tamamlanmadığından hangi becerinin ne düzeyde öğretileceği konusu henüz tam anlamı ile ortaya konamamıştır. Tıp fakültelerinin kendi bünyelerinde ve diğer tıp fakülteleri ile ortaklaşa yapılacak çalışmalar sonunda belirlenecek çekirdek müfredat doğrultusunda, beceri eğitiminin kapsamı ve süresinin belirlenmesinin yararlı olacağı görüşündeyiz. Bu konuda atılmış adımlar ve tıp fakülteleri arasında ortak çalışmaların yapıldığı bilinmektedir.

Tıbbi beceri laboratuvarımızda aşağıdaki modeller kullanılmaktadır:

- * Muayene modelleri
- * Göz dibi muayene modeli
- * Kulak muayene modeli
- * Jinekolojik muayene modeli
- * Meme muayene modeli
- * Prostat bezi muayene modeli
- * Tıbbi girişim modelleri
- * İleri hasta bakım modeli
- * Kardiyopulmoner resusitasyon modeli
- * İntravenöz girişim modeli
- * Kardiyak kateterizasyon modeli
- * İntramüsküler ve subkütan enjeksiyon modeli
- * Üriner kateterizasyon modeli
- * Doğum simülasyon modeli
- * Lumbar ponksiyon modeli
- * Sütür çalışma modeli
- * Arteriyel kan basıncı ölçüm modeli
- * Yara bakım modeli

DUYURU

**Türk Biyokimya Derneği
ve
Türk Biyokimya Derneği
İzmir Şubesi**

SEMPOZYUM

**İKİBİNLİ YILLARDA BİYOKİMYA
EĞİTİMİ - II
Sorunları ve Çözümleri**

26-29 Ekim 2001

İletişim:
Prof.Dr. Gül Güner
TBD Yönetim Kurulu Üyesi
Dokuz Eylül Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Md.
DEÜ Tıp Fakültesi Biyokimya
Anabilim Dalı
İnciraltı 35340-İZMİR

Tel: 0 232 259 37 88
Faks: 0 232 278 82 87
e-posta: gul.guner@deu.edu.tr